

## NOSITEL NOBELOVY CENY ZA EKONOMII PRO ROK 2015

DOI: 10.18267/j.polek.1084

---

**Pavel Sirůček\***

---

Celkový počet ekonomických „nobelistů“ dosáhl čísla 76, z čehož zůstává jediná žena. Pro rok 2015 byl tzv. Nobelovou cenou za ekonomii (The Sveriges Riksbank Prize in Economic Sciences in Memory of Alfred Nobel) poctěn za své celoživotní dílo britsko-americký badatel Angus Stewart Deaton (\*1945) s akademickým působištěm na Princetonské univerzitě, USA.

Ocenění pro rok 2015 bylo uděleno „za zkoumání spotřeby, chudoby a blahobytu“. A. S. Deaton je řazen mezi přední mikroekonomické odborníky, jeho dílo však mikrorozměr přesahuje a přispělo k pokroku i na poli makroekonomie a rozvojové ekonomie. Je uznávaným expertem na světovou chudobu, kritikem rozvojové pomoci i zpochybňovatelem mediálních zkratk a některých zavedených ekonomických klišé. Usiluje pohlédnout za obecná statistická, resp. makroekonomická data, s důrazem na chování reálných lidí. Propojuje teorii s empirickým výzkumem, včetně propojování dat na úrovni individuální s daty agregátními. Věnuje se též zkoumání hospodářských vlivů na zdraví či duševní pohodu a blahobyt obyvatelstva zemí chudých i bohatých, či průzkumům štěstí. V rámci oficiálního zdůvodnění zaznělo, že A. S. Deaton změnil uvažování ekonomů a politiků ohledně spotřeby, daní nebo chudoby. Vedle technické erudice v několika oborech (kdy propojuje ekonomii, matematiku, statistiku, ekonometrii či historii) bývá vyzdvihována jeho aktivní účast na formování veřejných politik, např. při hledání optimálního způsobu pomoci chudým zemím.

Vedle právě Deatona k favoritům ceny pro rok 2015 – např. podle seznamu, který sestavuje a aktualizuje agentura Thomson Reuters (na základě citovanosti, uznání vědeckou obcí apod.) – náležel britský ekonom a ekonometr R. W. Blundell – a to za výzkumy trhů práce, poptávky či efektivnosti. Byla zmiňována taktéž jména jako B. S. Bernanke, J. A. List, Ch. F. Manski aj. V kontextu aktuální popularity zkoumání nerovností, kterými se ostatně zabývá i A. S. Deaton, ke kandidátům ocenění náležel též Brit A. B. Atkinson.

### Vzdělání a kariéra A. S. Deatona

Skotský rodák Angus (původně Dingus) Stewart Deaton pochází z Edinburghu, kde se narodil 19. října 1945. Disponuje britským i americkým občanstvím. Studoval na edinburghské Fettes College (1959–1964), poté na Univerzitě v Cambridgi získává tituly BA

---

\* **Pavel Sirůček** (pavel.sirucek@vse.cz), Vysoká škola ekonomická v Praze.

(1967), MA (1971) a Ph.D. v roce 1974 za práci *Models of Consumer Demand and their Application to the United Kingdom*. Rovněž zde zahajuje svá zkoumání poptávky.

Deaton také působil v Bank of England (1967–1968), dále jako výzkumný pracovník aj. v oblasti aplikované ekonomie v Cambridgi (1969–1976), resp. na Fitzwilliamově fakultě (1972–1976). V období let 1976–1983 pracoval jako profesor ekonometrie na Univerzitě v Bristolu. Z období 80. let pochází část jeho nejvlivnějších studií, v čele s hojně citovaným článkem *An Almost Ideal Demand System* v *American Economic Review* z roku 1980. V letech 1979–1980 hostoval na Princetonské Univerzitě, kam následně přechází v roce 1983. V Princetonu zastává pozici profesora ekonomie a mezinárodních vztahů (Dwight D. Eisenhower Professor of International Affairs a Professor of Economics and International Affairs, Woodrow Wilson School a Department of Economics). V období let 1990–1991 byl zahraničním členem Churchillovy fakulty v Cambridgi. Spolupracoval, resp. spolupracuje, s celou řadou významných institucí (např. s NBER, dále je od roku 1980 konzultantem Světové banky v oblasti dopravy, zdanění a životní úrovně, od roku 2001 působí v poradním sboru hlavního ekonoma Světové banky), pracuje v mnoha komisích a výborech (včetně CERGE UK v období let 1996–1999).

V roce 1978 se Deaton stává prvním držitelem Frischovy medaile, udělované Ekonometrickou společností za ekonometrické výzkumy. Konkrétně za příspěvek z roku 1974 *The Analysis of Consumer Demand in the United Kingdom 1900–1970* v časopise *Econometrica*. V roce 2012 byl oceněn BBVA Foundation Frontiers of Knowledge Award v kategorii ekonomie, finance a management. Je mimo členem Britské akademie (British Academy), Americké akademie umění a věd (American Academy of Arts and Sciences) či Americké filozofické společnosti (American Philosophical Society). Od roku je prezidentem Americké ekonomické asociace (American Economic Association). Působí v prestižních časopisech, obdržel další ocenění a čestné doktoráty (v Anglii i Skotsku, v Itálii, na Kypru). Je autorem pravidelných *Dopisů z Ameriky* v *Royal Economic Society's Newsletter*. Dne 8. 12. 2015 při přebírání Nobelovy ceny zazněla Deatonova přednáška na téma *Measuring and Understanding Behavior, Welfare, and Poverty*.

## Akademické, resp. vědecké zaměření

Deaton původně hodlal studovat matematiku, brzy však přechází k ekonomii – s ambicemi propojit makroekonomické průměry s chováním individuí. Pokud totiž není přihlíženo k chování reálných lidí, skutečnost se ztrácí v součtech a průměrech. Své studie opatřuje množstvím shromážděných dat a sestavuje mnoho různorodých statistik. Namátkou studuje např. i závislosti mezi průměrnou výškou obyvatel a hospodářskou vyspělostí země. Již první poznatky Deaton budoval na získaných datech a kariéru odstartoval jako ekonometr.

Deaton používá teorii k interpretaci získaných dat. Metody uspořádání a využití dat rozpracovává, včetně sféry „individualizace dat“. Výzkumy A. S. Deatona z 80. a 90. let pokládají základy využívání mikroekonomických dat v makroekonomické analýze. Deaton přitom s nadhledem a kriticky varuje před „slepou vírou“ v makroekonomické a další ukazatele. Poukazuje např. na statistiky Indie nebo Číny a konstatuje, že jejich skutečný hospodářský růst bude pravděpodobně nižší, nežli deklarují oficiální čísla poskytovaná tamními úřady. V případech rozvíjejících se zemí mohou být mnohé standardní makroukazatele značně zavádějící. Deaton se proto orientuje na data získaná z průzkumů

u domácností. Jeho průkopnické využívání dat pro účely měření chudoby a životní úrovně se tak týká využívání dat z průzkumů mezi domácnostmi v rozvíjejících se zemích, a to především spotřeby.

Hlavní zaměření soudobého Deatonova vědecko-výzkumného působení se koncentruje na hospodářský rozvoj, chudobu, zdraví a blahobyt. Jeho studie se věnují faktorům zdraví v zemích chudých (lze uvést např. text *People in Sub-Saharan Africa Rate Their Health and Health Care Among the Lowest in the World* v *Health Affairs* v roce 2015) i bohatých. Včetně např. konstatování rostoucí míry úmrtnosti u bělošské americké mužské populace mezi lety 1999 a 2013 ve studii *Rising Morbidity and Mortality in Midlife Among White Non-Hispanic Americans in the 21st Century* z roku 2015 (vypracované s manželkou A. Caseovou, též působící v Princetonu). Také v současnosti A. S. Deaton pokračuje v dalším zkoumání problematiky měření chudoby v Indii a širěji po celém světě i v naplňování svého celoživotního zájmu o průzkumy spotřebitelského chování, resp. poptávky a spotřeby.

Do obecnějšího povědomí vstupuje Deaton též výzkumy souvislosti pocitu štěstí a bohatství (kdy do určité výše příjmu štěstí roste) a věku (v závislosti na věku vykazuje příslušná křivka tvar písmene U). Taktéž v této oblasti bádání však Deaton upozorňuje, že relativně jasné vztahy na obecné úrovni nemusí vždy korespondovat s úrovní jednotlivců, kde záleží na každém, kolik mu postačí k jeho štěstí.

Připomenout je zde možné jeho výzkumy, kdy – spolu s kolegy z Princetonu – detailně sleduje vztahy příjmů a spokojenosti, resp. štěstí, pomocí např. populárních průzkumů na vzorcích Američanů. Deatonova studie, společně s D. Kahnemanem, *High Income Improves Evaluation of Life but Not Emotional Well-Being* (2010) odhaluje růst pocitu osobního štěstí s velikostí příjmu, nicméně pouze do určité hranice. Poté vyšší výdělky sice vedou k větší spokojenosti, ale pocit štěstí již nezvyšují. „Emoční komfort“ (tj. pocit štěstí) kulminuje v USA na platové hranici 6 250 USD měsíčně (tj. 75 000 USD ročně). Vyšší příjmy tak automaticky neznamenají a nepřinášejí větší míru štěstí. Zvýšení příjmu nad uvedenou hranici již nezlepšuje možnosti jednotlivců z hlediska jejich „emočního komfortu“, jako jsou možnosti trávení času s blízkými či předcházení bolesti a nemocem. Nižší příjmy jsou ovšem spojeny s mnoha problémy, včetně „emocionální bolesti“. Ta je způsobená negativními zkušenostmi (nemoc, rozvod aj.) a je silněji pocíťována právě u subjektů s nižšími příjmy. Lidé s nižšími příjmy se více bojí rozvodu, zdravotních problémů nebo samoty a více podléhají stresu. Deaton též operuje s hypotézou, že s rostoucím příjmem roste štěstí klesajícím tempem. Což řeší např. v článku *Income, Health and Well-Being around the World: Evidence from the Gallup World Poll* (2008).

Podle další studie z roku 2010 (*A Snapshot of the Age of Distribution of Psychological Well-Being in the United States*) má křivka „míry štěstí“ v závislosti na věku kopírovat tvar písmene U. Autoři staví na telefonickém šetření provedeném v USA v roce 2008 na více jak 340 000 lidech. Zhruba ve dvaceti letech bývají lidé plni optimismu, radostných plánů do života a intenzivně prožívají pocit vlastní výlučnosti a štěstí. Uvedené pocity s přibývajícím věkem klesají a před padesátým rokem se ocitají na celoživotním minimu. Což nemá záviset na sociálním postavení, bohatství, rodinném stavu či pohlaví. Po padesátém roce života celkové prožívání osobního štěstí opět stoupá, ovšem jeho jednotlivé emoční komponenty vykazují odlišný tvar vývoje. Např. zlost a stres prudce klesají od dvacátého roku věku, obavy se zvyšují až do středního věku a poté klesají a smutek je v podstatě v čase konstantní. Uvedené má platit obdobně pro ženy i muže. Otevřenou

otázkou zůstává vysvětlení propadu v pocitu osobního štěstí ve středním věku, resp. jeho opětovný vzrůst u starších lidí. Některé hypotézy poukazují na problémy soužití s dospívajícími dětmi právě ve středním věku rodičů či na obvykle lepší finanční situaci u lidí starších. Samotní autoři studie se ale přiklání k názoru, že lidé ve vyšším věku bývají obvykle úspěšnější v řešení konfliktů a ovládání emocí a dokážou se pravděpodobně lépe vypořádat s negativními událostmi.

## **Mikro- a makroekonomické výzkumy spotřeby a její paradoxy**

Teoretická analýza individuální spotřeby s praktickými dopady náleží ke klíčovým počinům laureáta. Znalost individuálního rozhodování jednotlivců o spotřebě a jejích specifik je podle Deatona zásadní pro tvorbu adekvátní hospodářské politiky, podporující blahobyt a snižující chudobu. Deatonovy modely ukazují odlišnosti poptávky po různých komoditách u jednotlivých spotřebitelů, na základě jejich příjmů či společenského postavení aj. A. S. Deaton zdokonalil postupy umožňující vytvořit reprezentativní vzorek pro dlouhodobé sledování spotřeby z různých šetření mezi obyvatelstvem. Jeho studie přispívají k zodpovězení otázek týkajících se rozdělování spotřebitelských výdajů mezi různé komodity, ohledně rozložení důchodů mezi spotřebu a úspory i ohledně zkoumání blahobytu a chudoby především v rozvojovém světě.

Ke stěžejním tématům Deatonovy vědecko-výzkumné kariéry náleží měření chudoby a hledání návodů na její zmenšení. Deaton sice věnuje pozornost studiu příjmových rozdílů, nicméně samotný příjem nepovažuje za správné měřítko chudoby a bohatství. Ceny bývají totiž odlišné i uvnitř zemí, náklady na dospělého a na dítě se též odlišují atd. I z těchto důvodů tudíž chudé a znevýhodněné adekvátně necharakterizují standardně uváděné údaje „na hlavu“. Za lepší kritérium Deaton považuje spotřebu – spotřeba výrobků a služeb tvoří základní složku blahobytu. Na uvedených principech zakládá a vyvíjí nový systém měření chudoby a nerovností. Jeho systém klade důraz na využití dat o jednotlivcích, získaných průzkumy v domácnostech, a bývá využíván i v zemích nejchudších aj.

Deaton se poprvé ocitá v povědomí ekonomické obce v souvislosti s ekonometrickým modelováním poptávky, konzistentním s neoklasickou mikroekonomickou teorií. Společně s J. Muellbauerem publikuje v roce 1980 článek představující nový model AIDS (Almost Ideal Demand System). Autoři dokazují jeho výhody, jako je jednoduchost a zároveň flexibilita. Vycházejí přitom z modelu preferencí, který umožňuje shrnutí spotřebitelů do reprezentativní domácnosti. Provázané poptávkové rovnice, resp. poptávkový systém typu AIDS, náleží k ekonometrickým modelům hojně využívaným ke zkoumání a odhadování spotřebitelské poptávky (namátkou např. po zemědělských komoditách) a jejích vztahů. Soustava rovnic vypovídá o vývoji poptávky v závislosti na cenách, důchodu či aspektech demografických.

Propojení rovnic umožňuje predikovat např. dopady zvýšení různých daní na odlišné sociální skupiny. Deatonovy práce tak přispěly k tomu, že současné modely spotřebitelského chování berou lépe v potaz reakce na změny cen způsobené změnou daní. S dynamickou verzí původního modelu AIDS – zahrnutím zvyklostí spotřebitelů – přicházejí L. Blancifortiová a R. Green (1983). Později jsou využívány různé modifikace, jako je LA/AIDS (lineární aproximace) či QUAIDS (kvadratické provedení) atd. U systému AIDS bývá oceňována jednoduchost, jasnost, konzistentnost s teorií spotřebitele či snadná

aplikace na časové řady. Deatonův (a Muellbauerův) poptávkový systém a jeho vylepšení dalšími autory představuje standardní nástroj, využitelný pro zkoumání dopadů hospodářských politik, při sestavování cenových indexů či pro komparace životních úrovní různých zemí v různých obdobích.

Významnou část Deatonova díla zaujímají výzkumy souvislosti spotřeby a příjmů. Při teoretickém uchopení spotřebního chování a jeho empirickém doložení se stala známou formulace tzv. Deatonova paradoxu – rozporu mezi teorií a daty. Deaton testoval spolu s kolegy řadu aspektů teoretických modelů spotřeby (a úspor), které sehrávají i velmi důležitou roli v makroekonomických výzkumech. Ve studiích z roku 1972 či 1987 (*Wealth Effects on Consumption in a Modified Life-Cycle Model*, resp. *Life-Cycle Models of Consumption: Is the Evidence Consistent with the Theory?*) Deaton upozorňuje na rozpory s reálným chováním při vysvětlování spotřeby např. v kontextu teorie životního cyklu a především hypotézy permanentního důchodu.

Podle hypotézy permanentního důchodu spotřeba tolik nekolísá, neboť subjekty upravují spotřebu s ohledem na očekávaný budoucí důchod. Přesněji pak subjekty mění spotřebu pouze v reakci na změny důchodu, které považují za permanentní. Empirické průzkumy naznačovaly vyšší variabilitu časové řady důchodu ve srovnání s variabilitou časové řady spotřeby. Empirické opodstatnění hypotézy permanentního důchodu stavělo i na tezi, že permanentní důchod je charakteristický nižší variabilitou ve srovnání s důchodem běžným. Deaton v ekonometrické studii (výše specifikovaný text z roku 1987) však ukazuje, že permanentní důchod vykazuje větší variabilitu než důchod běžný, což svědčí v neprospěch hypotézy permanentního důchodu. Následně další autoři konstatují problémy s platností této hypotézy z důvodu přílišné „vyhlazenosti spotřeby“. Naznačeným otázkám se A. S. Deaton věnuje i v materiálu *Why Is Consumption So Smooth?* (1989); problematiku dále zkoumá M. A. Flavinová (1993) aj. Koncepci životního cyklu se Deaton zabývá např. v textu *Franco Modigliani and the Life Cycle Theory of Consumption* (2005).

Deaton zjišťuje, že agregátní spotřeba vykazuje odlišné výkyvy než příslušné příjmy, resp. agregátní důchod. I to, že reálná data mnohdy nepotvrzují predikce teorií (kdy spotřeba může kolísat více než příjem, i když podle modelů s agregátními daty by měla kolísat méně). Nejen Deatonovy teoretické úvahy a empirická doložení se týkají také problémů s růstem spotřeby i při neočekávaných změnách příjmů, nedostatečně změřené spotřeby vůči změnám příjmů, nadměrné citlivosti (či naopak necitlivosti) spotřeby na změny příslušných příjmů atd.

Změny agregátního důchodu se přitom odlišují od změn důchodů jednotlivců, kdy např. jednomu důchod klesne, druhému vzroste a průměr zůstává stejný. Řešení naznačených rozporů Deaton spojuje s analýzou spotřeby a příjmů konkrétních individuí, s prozkoumáním toho, jak chtějí utrácet i jak si půjčují. Doporučuje také zde nespolehat se pouze na agregátní údaje, preferuje adekvátní „mikronáhled“ – zkoumání příslušných vztahů na úrovni individuí, a až následně tyto agregovat a průměrovat. To má vést k lepšímu obecnému porozumění makroekonomickým údajům i ukazatelům. Výzkumy chování reálných individuí tak umožní vyřešit problémy teorie a správně interpretovat data. Studium údajů o individuích umožňuje i další predikce, např. ohledně rozptýlení rozdělení spotřeby jednotlivců v generaci při stárnutí, což může napomoci při řešení možností případného pojištění proti otřesům v příjmech apod.

## Střízlivý optimismus „velkého úniku“

Za průkopnické – v kontextu ekonomie „hlavních proudů“ – bývají označovány Deatonovy rozsáhlé výzkumy (např. z 90. let) problematiky chudoby a šetrnosti obyvatelstva rozvojového světa. K důležitým tématům náleží též správné srovnávání životních standardů v odlišných zemích a kulturách a četné závažné otázky spojené s rozvojovou pomocí. Díky výzkumům světové chudoby, včetně jejího měření, a praktické spolupráci např. se Světovou bankou bývá Deaton někdy dokonce nazýván „ekonomem chudých“. Aktuálnost jeho díla umocňuje hledání příčin současné uprchlické krize. Za hlavní příčinu globální chudoby nepovažuje nedostatek zdrojů, nýbrž špatné instituce včetně špatných vlád a špatných politik – a to i ohledně rozvojové pomoci.

Populárněji laděná kniha *Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality* z roku 2013 rekapituluje vývoj bohatství, blahobytu a nerovností od počátku 19. století. Deaton vypráví příběh, jak lidstvo uniklo předčasně smrti. Hlavní zásluhy připisuje hospodářskému vývoji a medicínskému pokroku zahájenému průmyslovou revolucí a akcelерованému po 2. světové válce. Svět se tak dnes stává ve srovnání s minulostí lepším místem pro život. Lidé mají být bohatší, zdravější a mají žít déle než kdykoli dříve. Na základě výzkumů a čísel Deaton prokazuje „velký únik“ před chudobou, nuznou bídou, ale i dětskou úmrtností či před dogmaty. „Velký únik“ má pokračovat nadále i do budoucnosti.

Dále tvrdí, že v rozvojovém světě, zejména v Asii, se během uplynulých desítek let situace pro několik miliard lidí zlepšila. Jeho závěry jsou přitom „informovaně optimistické“ – po stránce hospodářské se má svět zlepšovat. Argumentuje např. prodlužováním života nebo poklesem podílu lidí s příjmem nižším než jeden dolar na den. Deaton očekává, že extrémní chudoba bude nadále ubývat, nicméně není „slepě optimistický“. Nepřehlíží tíživou situaci milionů lidí po celém světě, podvýživu dětí nebo zdravotní problémy dospělých i mladých v zemích s dosud nízkým pokrokem, ke kterým stále náleží např. Indie. Deaton též připomíná, že prudký růst není trvalou záležitostí. Argumentuje příkladem hospodářství Japonska, s rychlým růstem po válce a stagnací v posledních dekádách. Naopak např. ekonomika Indie, těšící se v současnosti rychlému růstu, v období koloniální správy příliš nerostla.

V neposlední řadě Deaton kriticky konstatuje neúspěchy nemalé části zahraniční pomoci v rozvojovém světě. Západní pomoc má nezřídka sloužit spíše k zahánění pocitu údajné „viny“ a nikoli k faktickému zlepšení situace chudých obyvatel. Pomoc západních zemí přitom mnohdy napáchala více škody než užítka a obecně zřejmě nepomáhá tolik, jako např. správné způsoby vládnutí či rozvoj technologií. Tzv. rozvojová pomoc podporovala a podporuje korupční vlády a klany a málokdy se dostává k opravdu potřebným, k chudým. Zahraniční pomoc přitom podkopává motivaci vlády i obyvatel příslušné lokality postavit se „na vlastní nohy“. Deaton tímto náleží spíše k odpůrcům aktivní zahraniční pomoci rozvojovému světu. Zaznívají však výtky, že jeho názory jsou silnější v kritice, než v řešení.

Za klíčový faktor budoucího úspěchu lidstva označuje prohlubování vzdělání, které považuje za klíčovou příčinu rozkvětu celého lidstva, rozšíření výdobytků vzdělání (včetně poznatků z oblasti zdravotnictví či životosprávy apod.) přitom přispívá více než bohatství a vysoké příjmy k rozvoji lidstva. Deaton svůj optimismus ovšem částečně mírní ve světle hrozby stagnace, resp. hospodářského útlumu, např. v Číně, což může vést až k válce. Obává se i vymizení střední třídy či závažných problémů plynoucích z globálního oteplování.

A. S. Deaton je autorem, resp. spoluautorem, řady knižních publikací (věnovaných spotřebě, poptávce, rozvojovým politikám, měření chudoby atd.) i desítek časopiseckých příspěvků a mnoha dalších studií. Proslul jako bojovník s mediálními zkratkami, vymítač ekonomických klišé či střizlivý posel dobrých zpráv a „druhoplánový elegán“ ekonomických debat. Deaton nepřehlíží palčivé problémy dnešního světa včetně kritik stávajících institucí. Deatonovo dílo a přínos jsou bezesporu významné, přičemž jeho modely a recepty standardní ekonomickou teorii i stávající sociálně ekonomické mantinely podstatněji nepřekračují.

## Knižní publikace

*Economics and Consumer Behavior* (Cambridge University Press, 1980 – spoluautor J. Muellbauer); *Understanding Consumption* (Oxford University Press, 1992); *The Analysis of Household Surveys: A Microeconomic Approach to Development Policy* (Johns Hopkins University Press, 1997); *Guidelines for Constructing Consumption Aggregates for Welfare Analysis* (World Bank, 2002 – spoluautor S. Zaidi); *The Great Indian Poverty Debate* ((eds.), Macmillan India, 2005 – spolueditorka V. Kozelová); *Making Aid Work* (MIT Press, 2007 – spoluautoři A. V. Banerjee, A. H. Amsdenová, R. H. Bates, J. Bhagwati, N. Stern); *Essays in the Theory and Measurement of Consumer Behaviour: In Honour of Sir Richard Stone* ((ed.), Cambridge University Press, 2008); *Development Economics through the Decades* (World Bank, 2009 – spoluautoři S. Yusuf, K. Dervis, W. Easterly, T. Ito, J. E. Stiglitz); *The Great Escape: Health, Wealth, and the Origins of Inequality* (Princeton University Press, 2013).

## Vybrané stati a časopisecké příspěvky

Wealth Effects on Consumption in a Modified Life-Cycle Model (*Review of Economic Studies*, October 1972); The Analysis of Consumer Demand in the United Kingdom 1900–1970 (*Econometrica*, March 1974); An Almost Ideal Demand System (*American Economic Review*, June 1980 – spoluautor J. Muellbauer); A Profitable Approach to Labor Supply and Commodity Demands over the Life-Cycle (*Econometrica*, May 1985 – spoluautoři M. Browning, M. J. Irishová); Panel Data from Time Series of Cross-Sections (*Journal of Econometrics*, October/November 1985); Life-Cycle Models of Consumption: Is the Evidence Consistent with the Theory? (in Bewley, T. F. (ed.): *Advances in Econometrics. Fifth World Congress, vol. 2*, Cambridge University Press 1987); Why Is Consumption So Smooth? (*Review of Economic Studies*, July 1989 – spoluautor J. Y. Campell); Looking for Boy-Girl Discrimination in Household Expenditure Data (*World Bank Economic Review*, January 1989); Saving and Liquidity Constraints (*Econometrica*, September 1991); Intertemporal Choice and Inequality (*Journal of Political Economy*, June 1994 – spoluautorka Ch. H. Paxsonová); Competitive Storage and Commodity Price Dynamics (*Journal of Political Economy*, October 1996 – spoluautor G. Laroque); Economies of Scale, Household Size, and the Demand for Food (*Journal of Political Economy*, October 1998 – spoluautorka Ch. H. Paxsonová); Counting the World's Poor: Problems and Possible Solutions (*World Bank Reserve Observer*, Fall 2001); Measuring Poverty in a Growing World (or Measuring Growth in a Poor World) (*Review of Economics and Statistics*, February 2005); Income, Health and Well-Being around the World: Evidence from the Gallup World Poll (*Journal of Economic*

*Perspectives*, Spring 2008); A Snapshot of the Age of Distribution of Psychological Well-Being in the United States (*Proceedings of the National Academy of Sciences*, June 2010a – spoluautoři A. A. Stone, J. E. Schwartz, J. E. Brodericková); High Income Improves Evaluation of Life but Not Emotional Well-Being (*Proceedings of the National Academy of Sciences of the United States of America*, September 2010b – spoluautor D. Kahneman); People in Sub-Saharan Africa Rate Their Health and Health Care Among the Lowest in the World (*Health Affairs*, February 2015a – spoluautor R. Tortora); Rising Morbidity and Mortality in Midlife Among White Non-Hispanic Americans in the 21st Century (*Proceedings of the National Academy of Sciences*, December 2015b – spoluautorka A. Caseová).

## Doplňující informace

An Almost Ideal Demand System Incorporating Habits: An Analysis of Expenditures on Food and Aggregate Commodity Groups (Blancifortiová, L., Green, R., *Review of Economics and Statistics*, August 1983); The Excess Smoothness of Consumption: Identification and Interpretation (Flavinová, M. A., *Review of Economic Studies*, July 1993); *Health, Inequality, and Economic Development* (Deaton, A. S. NBER Working Paper 8318, 2001); Některé aspekty spotřební funkce v podmínkách ČR 90. let (Arlt, J., Čutková, J., Radkovský, Š., *Politická ekonomie*, 2002, č. 1); *Franco Modigliani and the Life Cycle Theory of Consumption* (Deaton, A. S., Princeton University, 2005); The Financial Crisis and the Well-Being of Americans (Deaton, A. S., *Oxford Economic Papers*, January 2012); *Suicide, Age, and Wellbeing: An Empirical Investigation* (Deaton, A. S., Caseová, A., NBER Working Papers 21279, 2015); <http://scholar.princeton.edu/deaton>